

Spis treści

Wstęp	9
Podziękowania	19
Rozdział I Psychologia europejska i jej tradycje w Europie Środkowej	21
1. Psychologia nowożytna: od Kartezjusza po „wiek filozofów”	22
2. Przesłanki do emancypacji psychologii	32
3. Wybrane koncepcje psychologiczne do roku 1860	34
3.1. Mózg, system nerwowy i zmysły	34
3.1.1. Psychofizjologia Jędrzeja Śniadeckiego	36
3.1.2. Tematy psychologiczne Johanna Wolfganga Goethego	39
3.1.3. Psychologia zmysłów Jana Evangelisty Purkyněgo	44
3.2. Różnice indywidualne	49
3.3. Psychologia zwierząt	54
3.4. Psychofizyka	58
4. Konkluzja	60
Rozdział II Psychologia w Niemczech	63
1. Wiodąca psychologia w ośrodkach akademickich	65
1.1. Lipsk	66
1.1.1. Pierwsza Szkoła Lipska i narodziny nowej nauki	66
1.1.2. Psychologia „po Wundtcie” i Druga Szkoła Lipska	76
1.2. Getynga	80
1.3. Berlin	86
1.3.1. Herman Ebbinghaus i Max Dessoir	87
1.3.2. Carl Stumpf	92
1.3.3. Wolfgang Köhler i Kurt Lewin	97
1.4. Frankfurt nad Menem	105
1.5. Szkoła Würzburska	108
1.6. Inne ośrodki uniwersyteckie w Niemczech	112
1.6.1. Heidelberg	113
1.6.2. Szkoła Marburska	118
1.6.3. Rostock	121

1.6.4. Wrocław	124
1.6.5. Bonn	128
1.6.6. Gießen	130
2. W stronę praktyki	133
2.1. Psychologia stosowana w Niemczech	133
2.2. Ruch psychoanalityczny	140
Rozdział III Psychologia w Austrii	149
1. Psychologia w ośrodkach akademickich	150
1.1. Wiedeń	151
1.1.1. Franz Brentano i Ernst Mach	151
1.1.2. Wiedeński Instytut Psychologii	157
1.2. Graz	168
1.3. Innsbruck	171
2. Psychoanaliza	173
2.1. Krótki rys historii austriackiej psychiatrii	174
2.2. U źródeł psychoanalizy	175
2.2.1. Sigmund Freud i psychoanaliza stosowana	176
2.2.2. Dysydenci: Alfred Adler i Wilhelm Stekel	184
Rozdział IV Psychologia w Polsce	193
1. Psychologia nieakademicka przełomu wieków	194
2. Psychologia w ośrodkach akademickich	203
2.1. Kraków	204
2.2. Lwów	213
2.2.1. Początki psychologii we Lwowie	213
2.2.2. Kazimierz Twardowski i jego psychologia	222
2.2.2.1. Uczniowie Kazimierza Twardowskiego we Lwowie ...	227
2.2.2.2. Ukraińcy w Szkole Lwowskiej	232
2.2.3. Szkoła Nauk Politycznych we Lwowie	234
2.3. Warszawa	236
2.3.1. Nieznana „prehistoria” psychologii w Warszawie	236
2.3.2. Wokół Edwarda Abramowskiego	239
2.3.3. Psychologia Władysława Witwickiego i Stefan Baleyca	248
2.3.4. Psychologia na Wolnej Wszechnicy Polskiej	256
2.3.5. Instytuty pedagogiczne w Warszawie	263

2.4. Inne miasta uniwersyteckie	271
2.4.1. Poznań	271
2.4.2. Wilno	275
2.4.3. Lublin	277
3. W stronę praktyki: psychotechnika, poradnictwo zawodowe i psychologia szkolna	279
4. Psychoanaliza w Polsce	293
5. Organizacja ruchu naukowego (zjazdu, czasopisma, towarzystwa) ...	311
Rozdział V Psychologia w Czechach i na Słowacji	323
1. Początki psychologii na ziemiach czeskich	324
2. Psychologia akademicka	326
2.1. Tradycje psychologii i psychiatrii w Pradze	326
2.1.1. Niemiecki Uniwersytet w Pradze	327
2.1.2. Czeski Uniwersytet w Pradze	339
2.2. Psychologia w Brnie	347
3. Psychologia za murami uniwersytetów	351
3.1. Psychotechnika w Czechach i na Słowacji	351
3.2. Psychoanaliza w Czechach	355
Rozdział VI Psychologia na Węgrzech	363
1. Psychologia i psychopatologia w murach uniwersytetów	364
1.1. Budapeszt	364
1.2. Koloszwär	372
1.3. Debreczyn	376
1.4. Szegedyn	378
2. Psychologia w innych placówkach	379
3. Węgierska droga psychoanalizy	381
Rozdział VII Psychologia w Słowenii	
1. Słoweńskie tradycje psychologii	394
2. Wątki psychologiczne w nauce słoweńskiej po pierwszej wojnie światowej	397
Rozdział VIII Edukacyjne i emigracyjne ścieżki psychologów środkowoeuropejskich	405

Spis treści

1. Edukacja i emigracja do Europy Zachodniej	406
1.1. Francja	407
1.2. Szwajcaria	416
1.3. Belgia	421
1.4. Holandia	423
2. Emigracja do Stanów Zjednoczonych	425
3. Emigracja do Ameryki Południowej	440
Zakończenie	447
Zagadnienia do opracowania	453
Przypisy	459
Bibliografia	485
Indeks nazwisk	